

2023. ÉVI IV. TÖRVÉNY

**A MAGYARORSZÁGI REFORMÁTUS EGYHÁZ
ALKOTMÁNYTÖRVÉNYÉRŐL SZÓLÓ 2022. ÉVI I. TÖRVÉNY ÉS A MAGYARORSZÁGI
REFORMÁTUS EGYHÁZ VÁLASZTÁSI SZABÁLYAIRÓL SZÓLÓ 2022. ÉVI IV. TÖRVÉNY
MÓDOSÍTÁSÁRÓL**

A Magyarországi Református Egyház XV. zsinati ciklusának 2023. november 6-7. napján megtartott zsinati ülés a Magyarországi Református Egyház Alkotmánytörvényéről szóló 2022. évi I. törvényt az alábbiak szerint módosítja:

1. § A Magyarországi Református Egyház Alkotmánytörvényéről szóló 2022. évi I. törvény (a továbbiakban: Alkotmánytörvény) 14. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„14. § (1) Az egyháztag nem vehet részt tisztségviselőként, vagy az egyházkormányzati szerv rendelkezésre jogosult testületének tagjaként olyan ügy tárgyalásában, határozathozatalában vagy intézkedésben, amelyben ő – úgyszintén mint törvényes képviselő, vagy meghatalmazott –, vagy hozzátartozója (különösen a házastárs és annak egyeneságbeli rokona, testvére; az egyeneságbeli rokon és annak házastársa; a testvér és annak házastársa; az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek; az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő) járt vagy jár el, avagy egyéb módon érintett.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott rendelkezés nem zárja ki az egyházi tisztségviselő hozzátartozójának egyházi tisztségre való választhatóságát.”

2. § Az Alkotmánytörvény 15. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„15. § Az egyházzal lelkészi szolgálati viszonyban álló lelkész és lelkészi jellegű szolgálatot ellátó személy (egyházi személy) szolgálati viszonya és felelőssége, valamint a választott tisztségviselő felelőssége tekintetében az egyházi törvények, minden egyéb, az egyházzal munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló tekintetében az állami jogszabályok rendelkezései szerint kell eljárni.”

3. § (1) Az Alkotmánytörvény 17. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„17. § (1) A gyülekezeti lelkész, valamint a 145. § kivételével az egyház választott tisztségviselőinek és testületeinek megbízatása hat évre szól, mely január 1-el veszi kezdetét és a hatodik év december 31-én szűnik meg.”

(2) Az Alkotmánytörvény 17. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„17. § (1) A gyülekezeti lelkész kivételével az egyház választott tisztségviselőinek és testületeinek megbízatása hat évre szól, mely január 1-el veszi kezdetét és a hatodik év december 31-én szűnik meg.”

4. § Az Alkotmánytörvény 26. §-a a következő (7) bekezdéssel egészül ki:

„(7) Az egyházköztség átalakulásának és megszűnésének módját és eljárásrendjét egyházkerületi szabályrendelet határozza meg.”

5. § Az Alkotmánytörvény 32. § (6) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[(6) Az egyházközségi közgyűlés hatáskörébe tartozik:]

„a) a gyülekezeti lelkész megválasztása, mely alól egyházi törvény kivételt állapíthat meg,”

6. § Az Alkotmánytörvény 45. § (1) bekezdés helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Egyházközségi tisztségviselő – a lelkészi szolgálati viszonyban álló tisztségviselőt kivéve – csak olyan, az egyházközség választói névjegyzékében szereplő egyháztag lehet, aki az Igéről,

hitvallásainkról és az egyházi szolgálatokról kellő ismerettel rendelkezik és tiszta erkölcsben, józan életben, az egyház iránti hűségben és buzgóságban másoknak példaképül szolgál.”

7. § Az Alkotmánytörvény 49. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) Lelkészi jogviszonyban álló személy nem lehet presbiter és pópresbiter.”

8. § Az Alkotmánytörvény 89. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az egyházkerület működésével, valamint az egyházkerületi egyházkormányzati szervek és tisztségviselők feladat- és hatáskörébe tartozó ügyek döntésre való előkészítésével és végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátását a püspöki hivatal segíti. A püspöki hivatal szervezetét és működését az egyházkerület elnöksége határozza meg, melyben rendelkezni kell a hivatal vezetőjéről.”

9. § Az Alkotmánytörvény 143. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az egyházkerületi elnöksége a 96. §-ban, illetve a 97. § (2) bekezdés d), h), k) és s) pontjaiban meghatározott ügyek kivételével jogosult határozni az egyházkerületi közgyűlés, valamint az egyházkerületi tanács hatáskörébe tartozó halaszthatatlan ügyekben.”

10. § Az Alkotmánytörvény 145. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„145. § (1) Ha az egyházközség nem lelkeszi tisztségviselőjének választása eredménytelen, mert
a) a választói névjegyzék hibás, vagy
b) az egyházközség nem tudott az 50. § szerint megállapított számú presbiterjelöltet állítani, az a) pontban meghatározott esetben a választási eljárásról szóló törvény 69. §-a, a b) pontban meghatározott esetben a (2) bekezdés rendelkezései szerint kell eljárni.
(2) Amennyiben az egyházközség nem lelkeszi tisztségviselőit amiatt nem sikerült megválasztani, mert nem sikerült a választandó presbiterek számának megfelelő jelöltet állítani, a választandó presbiterek létszámát a presbitérium módosított határozata alapján az egyházmegyei közgyűlés hagyja jóvá legkésőbb a 2023. december 31. napjáig.
(3) A 145. § (1) bekezdésében meghatározott esetekben a hivatalban lévő presbitérium megbízatása az egyházközség nem lelkeszi tisztségviselői választása jogerőssé válása napjáig, legfeljebb 2024. március 31-ig meghosszabbodik.”

11. § Az Alkotmánytörvény 146. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A 145. § (1)–(3) bekezdése 2023. november 8-án lép hatályba és 2024. április 1-én hatályát veszti.”

12. § Hatályát veszti az Alkotmánytörvény 146. § (4) bekezdése.

A Magyarországi Református Egyház XV. zsinati ciklusának 2023. november 6-7. napján megtartott zsinati ülés a Magyarországi Református Egyház választási szabályairól szóló 2022. évi IV. törvényt az alábbiak szerint módosítja:

13. § A Magyarországi Református Egyház választási szabályairól szóló 2022. évi IV. törvény (a továbbiakban: Választási tv.) 1. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A választói névjegyzéket a presbitérium minden év december 31-i állapota szerint felülvizsgálja, jóváhagyja és az ezt közvetlenül követő második vasárnapig, de legkésőbb a következő év január 31. napjáig a névjegyzékben szereplő egyháztagek számára a helyben szokásos módon megismerhetővé teszi.”

14. § A Választási tv. 9. § (1)-(5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„9. § (1) Ha a presbitérium –, társegyházközség esetén a társegyházközséghez tartozó presbitériumok együttesen (a továbbiakban: presbitérium) – a gyülekezeti lelkészi állást meghívás útján kívánja betölteni, a gyülekezeti lelkészi állás szervezését vagy megüresedését követő hatvan napon belül, a lelkészi állásra jelöltek meghallgatását és vendégszolgálatát követően a presbitérium, társegyházközség esetén a társegyházközséghez tartozó presbitériumok külön – a tagjai legalább kétharmadának támogató szavazatával meghozott – határozatában dönt a meghívandó lelkész személyéről. Ezt a határidőt a presbitérium indokolt kérésére az egyházmegye elnöksége egy ízben további legfeljebb hatvan nappal meghosszabbíthatja.

(2) Ha a presbitérium az (1) bekezdésben meghatározott többséggel nem tud dönteni egy meghívandó lelkész személyéről, a szavazást nem ismételheti meg, azonban dönthet úgy, hogy legfeljebb két jelöltet javasol az egyházközségi közgyűlésnek, feltéve, ha a jelöltet a presbitérium tagjainak legalább egyharmada támogatja.

(3) A presbitérium az (1) bekezdés szerinti határozatáról készített jegyzőkönyv hiteles másolatát három napon belül felterjeszti az egyházmegye elnökségéhez.

(4) A jegyzőkönyvet az egyházmegye elnöksége öt napon belül megvizsgálja.

(5) Az egyházmegye elnöksége a (4) bekezdés szerinti vizsgálatot követően haladéktalanul felhívja a meghívandó lelkészt az alábbi okiratok és nyilatkozatok tizenöt napon belül, az egyházmegyei elnökség részére papír alapon történő benyújtására:

a) a meghívandó lelkész lelkész diplomája és református lelkészi oklevele, vagy azok hitelesített másolata,

b) az illetékes esperes által kiállított szolgálati bizonyítvány, amelyben azt is igazolni kell, hogy a meghívandó lelkész ellen egyházi bíróság előtt fegyelmi eljárás nincs folyamatban, és a meghívandó lelkész nem áll választhatóságát korlátozó fegyelmi határozat hatálya alatt,

c) a meghívandó lelkész nyilatkozata, hogy megválasztása esetén az állást elfoglalja, és ellene egyházi bírósági eljárás nincs folyamatban,

d) a meghívandó lelkész büntetlen előéletét igazoló hatósági bizonyítvány,

e) a meghívandó lelkész hiteles törzskönyvi kivonata, melyet egyidejűleg az illetékes püspöki hivatalnak is meg kell küldeni,

f) egyházkerületen kívülről történő meghívás esetén az illetékes egyházkerületi és egyházmegyei elnökségek befogadásról, valamint elbocsátásról szóló nyilatkozata,

g) egyházkerületen belülről történő meghívás esetén a fogadó egyházmegye elnökségének befogadó nyilatkozata,

h) a lelkészválasztási tanácsadó bizottság véleménye.”

15. § A Választási tv. 11. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„11. § (1) A bemutatkozó szolgálatot közvetlenül követően vagy az azt követő vasárnapon kell megtartani a lelkészválasztó közgyűlést, amelyet az egyházmegyei küldöttség egyik tagja vezet le. Amennyiben több jelölt van és a jelöltek bemutatkozó szolgálata eltérő napon történik, az utolsó bemutatkozó szolgálatot követő vasárnapon kell megtartani a lelkészválasztó közgyűlést. A közgyűlésen az egyházmegyei küldöttség ismerteti a választásra vonatkozó szabályokat.

(2) A továbbiakban a II. fejezet 2. alcímét kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy a szavazólapot a küldöttség készíti el, továbbá az egyházközségi választási bizottság alatt az egyházmegyei küldöttséget kell érteni.”

16. § A Választási tv. 16. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„16. § A bemutatkozó szolgálatra a 11. §, a lelkészválasztásra a II. fejezet 2. alcímét kell megfelelően alkalmazni azzal, hogy a szavazólapot a küldöttség készíti el, továbbá az egyházközségi választási bizottság alatt az egyházmegyei küldöttséget kell érteni.”

17. § A Választási tv. 18. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A lelkész az egyházközségi választási bizottság tagjait – a megválasztásuk utáni vasárnapon – bemutatja a gyülekezetnek, ismerteti a feladataikat és a jelölés módját. Ezt követően az egyházközségi választási bizottság tagjai a gyülekezet előtt esküt tesznek az egyházi választási szabályok maradéktalan megtartására és a választással összefüggő szolgálati titok megtartására. Az egyházközségi választási bizottság tagjai köréből az elnököt nyílt szavazással, egyszerű szótöbbséggel maga választja.”

18. § A Választási tv. 21. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az egyházközségi közgyűlés kezdetén az egyházközségi választási bizottság elnöke a jelenléti ív alapján megállapítja a jelenlevő választásra jogosultak számát, a közgyűlés határozatképességét. Az egyházközségi közgyűlés az egyházközség választói névjegyzékében szereplő, az ülésen jelen levő egyháztagok közül nyílt szavazással megválasztja a jegyzőkönyv vezetőjét és két hitelesítőt.”

19. § A Választási tv. 29. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A presbitériumi ülésen kell kitölteni a választási bizottság által kiküldött szavazólapot, azt a belső borítékba tenni, a belső borítékot lezárni és a lezárt belső borítékot a szavazólapnak megfelelő külső borítékba helyezni. A külső borítékot az egyházközség elnökségének tagjai aláírják és az egyházközség bélyegzőlenyomatával ellátják.”

20. § A Választási tv. 46. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az intézmények egyházmegyei közgyűlési képviselőit – az intézmények véleményének ismeretében – az egyházmegye elnöksége jelöli és az egyházmegyei közgyűlés választja meg.”

21. § A Választási tv. 54. § (1)-(2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az egyházkerületi közgyűlés alakuló ülésén választja meg azonos számban
a) a lelkészek és a presbiteri tisztségre választható zsinati tagok közül a Zsinati Tanács egyházkerületből választandó tagjait,
b) a lelkészek és a presbiterek közül az egyházkerületi jegyzőket,
c) a lelkészek és a presbiteri tisztségre választható egyháztagok közül az egyházkerületi bíróság tagjait.

(2) Az egyházkerületi közgyűlés alakuló ülésén választja meg:

- a) a zsinati bizottságok egyházkerületből választandó tagjait,
- b) az egyházkerületi jogtanácsost,
- c) az egyházkerületi gyűjteményi igazgatót,
- d) az egyházkerületi fenntartású köznevelési intézmények igazgatótanácsának elnökét,
- e) az egyházkerületi számvevőt,
- f) az egyházkerületi levéltárost,

- g) a köznevelési, szakképző és felsőoktatási intézmények zsinati képviselőjét a köznevelési, szakképző és felsőoktatási intézmények vezetőinek meghallgatásával,
g) az egyházkerületi szabályrendeletben meghatározott egyéb tisztségviselőket.”

22. § A Választási tv. 55. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„55. § (1) Az intézmények egyházkerületi közgyűlési és tanácsi képviselőit – az intézmények véleményének ismeretében – az egyházkerület elnöksége jelöli és az egyházkerületi közgyűlés választja meg.

(2) Intézményi képviselő református egyháztag lehet.

(3) Az intézményi képviselő megbízatása a megválasztásával keletkezik és a testület megbízatásának utolsó napjáig tart.”

23. § A Választási tv. kiegészül az 55. §-t követően az Időközi választás című III. fejezettel.

24. § A Választási tv. 56. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„56. § Az egyházmegyei, egyházkerületi tisztségviselők időközi választására az e törvényben meghatározottakat kell alkalmazni azzal, hogy

a) a jelölő egyházmegyei közgyűlést a tisztség megüresedését követő 60 napon belül össze kell hívni; az egyházmegye elnöksége akadályoztatása esetén az egyházmegyei közgyűlés ülésének összehívásáról és vezetéséről az egyházkerület elnöksége gondoskodik.

b) az egyházmegyei választási bizottság a jelölő egyházmegyei közgyűlés jegyzőkönyvének kézhezvételét követő 15 napon belül a szavazási levélcsomagot az egyházmegye összes presbitériumának megküldi.

c) a választást követően az egyházmegyei, egyházkerületi közgyűlés ülését a választás jogerőssé válását követő 30 napon belül meg kell tartani.”

25. § A Választási tv. III. fejezete számozása IV. fejezetre módosul.

26. § A Választási tv. 57. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„57. § (1) A presbitériumok által megválasztott zsinati képviselőket a megválasztásuk szerint illetékes egyházkerület elnöksége megbízólevél kiállításával igazolja.

(2) A Zsinat első ülésén a presbitériumok által megválasztott zsinati képviselők benyújtják megbízóleveleiket a levezető elnökségnek, amely azt megvizsgálja, annak eredményét bejelenti, és megállapítja a megjelent és igazolt képviselők névsorát.

(3) Az újonnan megnyílt Zsinat titkos szavazással első ülésén megválasztja:

a) lelkeszi és presbiteri elnökét, lelkeszi és presbiteri alelnökét, valamint

b) három lelkeszi és három presbiteri jegyzőjét.

(4) A Zsinat elnökeit és alelnökeit az egyházkerületek püspökei és az egyházkerületek főgondnokai közül kell választani.

(5) A (3) bekezdésben meghatározott tisztségviselők és képviselők megbízatása a tisztségviselőknek az újonnan megalakuló Zsinat általi megválasztásáig tart.”

27. § A Választási tv. 59 § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A zsinati képviselő megbízatása a választó egyházmegyéből való elköltözéssel, lelkészek esetén – más egyházi jogszabályban meghatározottakon túl – az egyházmegyében betöltött lelkeszi szolgálati viszony megszűnésével új egyházmegyei lelkeszi szolgálati viszony hiányában megszűnik.”

28. § A Választási tv. 69. §-a a következő (5)–(8) bekezdéssel egészül ki:

„(5) Jelen törvénynek a 2023. évi törvénnyel meghatározott rendelkezéseit a hatálybalépéskor folyamatban lévő eljárásokban is alkalmazni kell.

(6) Ha a presbitérium az 1. § (4) bekezdésében meghatározott határidőt követően észleli, hogy a választói névjegyzék hibás, a névjegyzéket egy alkalommal, legkésőbb a hibáról való tudomásszerzés évének december 31. napjáig jogosult felülvizsgálni.

(7) A kijavított névjegyzékkel szembeni panasz a közszemlére tétel utolsó napjától számított 3 napig terjeszthető elő, az egyházköztség elnöksége a presbitérium határozata alapján záradékolt választói névjegyzéket 3 napon belül küldi meg az egyházmegyei elnökségnek, amely azt 3 napon belül záradékolja és haladéktalanul megküldi az egyházköztségnek. Ezt meghaladóan az (1) bekezdés szerint kijavított névjegyzék kapcsán az 1. § (4) bekezdés, valamint a 2–4. § szerint kell megfelelően eljárni.

(8) A 69. § (6)–(7) bekezdés 2024. április 1-én hatályát veszti.”

29. § (1) Ez a törvény 2023. november 8-án lép hatályba.

(2) A 3. § (2) bekezdése 2024. április 1-én lép hatályba.

Balatonszárszó, 2023. november 07.

Molnár János sk.
főgondnok, a Zsinat presbiteri
elnöke

Balog Zoltán sk.
püspök, a Zsinat lelkeszi elnöke